

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnia huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XVII. Quot sint Sacra menta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

legis, præter Eucharistiam. 4. Nos vero egemus; ut Christus velut ex pacto ad actiones sacramentales nobiscum concurrat.

VII. Esse verò characterem, Scriptura docet in meo *Antichristo* part. 3. q. 6. Quam Caluinus in *Commentario exponit de ob-signatione promissionum à Deo in cordibus facta ad fidem confirmandam.*

AT, nimis inconueniens esset locutio, Obsignari hominem, pro Obsignari promissiones homini factas.

2. Esse characterem docent S. Patres in mea *Genialogia* part. 3. q. 3. Et Rationes quincunt.

1. Quia: Cūm homines hominibus conferunt officiū, tribuūt simul aliquod externum signum potestatis: Deus vero internum infundit. Sicut autem diligendo facit bonum, cumque vult diligi, credi, sperari, infundit habitus dilectionis, fidei spei: ita credibile est, cū quo ad sua quādam Sacra munia deputat; quod ad eadem certas qualitates infundat, id est, characteres.

2. Baptismus, sine fide perceptus, aliquid Sacramentale confert; cum gratiæ capax non sit infidelis: ita Confirmatio & Ordo; cætera solam dant gratiam; aut nihil, ponentibus obicem. Et istud vocamus characterem.

3. Baptismus, Confirmatio & Ordo repeti nequeunt, vti cætera Sacra menta. Ethuius alia vera causa reddi nequit, nisi character. Quia per hunc manentem semper manent in effectu suo determinato; gratia verò aut perdita recuperatur per Sacramentorum repetitionem, aut seruata augetur: non sic character, quia

ipse Sacramentum est; gratia non est Sacramentum.

Præter has rationes alia sufficiens reddi non potest. Pater supra in responsionibꝫ ad rationes Lutherano-Calvinistarū, cur Baptismus iterari non debeat.

Q V A E S T I O X V I I .

Quot sint Sacra menta?

LUTHERVS lib. de Capt. Babyl. variauit: Esse vnum iuxta Scripturam: Esse tria, negandaque septem: Esse duo, in rigore: Se non damare lepitem; negantamen in Scriptura doceri posse. Hinc Lutheranorum diuersæ sententiae. I. Opinio Lutheri: Esse vnum. Etsi plura sint Sacra mentalia. II. Esse duo, Baptismum & Eucharistiam: Lutherus, Melanchthon, Ulryicus, Sebegerius, Kemnitius. III. Esse tria: Baptismum, Eucharistiam, Pœnitentiam: Hæc communior in Catechismis, Confess. Auguſt. IV. Zwinglii: Esse tria: Baptismum, Cœnam, Matrimonium.

V. CALVINI Inst. l. 4. cap. 18. §. 19. 20. Esse duo, Baptismum & Cœnam: cap. 14 §. 20. & cap. 19 §. 31, addit Ordinationem, monens ordinatio duo esse atque communia cūctis. Hinc in *Antidoto* Sess. 7. Can. 1. solum quatuor Sacra menta reicit.

VI. LUTHERO-CALVINISTÆ: Esse quatuor; Baptismum, Eucharistiam, Pœnitentiam, & Ordinationem. Ita MELANCHTHON in *Loci* editis anno 1536. & 1552 & 15. 8. Mihim maxime placet etiam addi Ordinationem, id est, Vocacionem ad ministerium Euangely: quia bac etiam mandato Euangelico precipitur. & addita est promissio. Sic & Lucas Losius in Catechismo anni 1557. qui anno 1554. tria posuerat.

VII. Lutherano-Calviniano-Zwinglianis: Esse quinque; Baptismum, Eucharistiam, Pœnitentiam, Ordinationem, & Matrimonium. Ita Melanchthon in *Loci* editis anno 15. 8. ed, quod sit signum rei Sacre habetur; mandatum, & promissio. Obstat queritur vnum; quod fuerit ante Christum.

AT, & Baptismus Ioannis fuit antè; quem tamen esse vult Sacra mentum.

VII. LM.

VIII. Lutherorum Mollium opinio, non fides: Esse septem. Sic biennio post obitum Lutheri Synodus Lipsiana cum Wittenbergensibus & M. lynchthone. Vnde *Molles* vocari coepit, teste *Surius* anno 1548, Quos ideo Illyricus appellat hæresiarchas Mollium. Ita seuti, neccum consentiunt.

A V T O R. Sacra menta propriè dicta & vera sunt septem, 1. A Christo instituta vel mandata: 2. Cum certo Ritu seu Signo: 3. Cumque promissione gratiæ annexa: quam Apostoli sua confidenti Ritus usurpatione atque Solenni sat testati sunt, effectu promissionis consequente. 1. Ita docent Sacrae Scripturæ in meo Antichristo p. 3. q. 7. Easque sic Patres intellexerunt: sic stabiliuerunt Decreta Conciliorum: Nec dissentit Congruentia rationum apud Bell. libr. 2. cap. 25. 26.

SVADENT verò id tribus LUTHERO-CALVINISTÆ. 1. Scriptura nusquam tradit esse septem. 2. Tradit solum duo, Ioa. 19, Et exiuit Sanguis & Aqua: id est, (aiunt Patres Chrysost. Cyrii. Theophil. Damasi. Aug.) Eucharistia & Baptismus. 3. Scriptura negat esse septem Apoc. 17. Bestia septiceps dicitur Sacra mentum: ideo is numerus Sacramentorum pertinet ad Antichristum, Ita Kemnitius Exam par. 2. pag. 18. & 50.

D I C O A D I. Suprà patet, quod Scriptura nusquam ullum numerum Sacramentorum exprimat: non tamen idcirco est nullus.

A D II. Recta expositio Græcorum: at non negantur esse plura alia. Nam Hebr. 6. fit mentio solum Baptismi & Confirmationis, omissa Coena; non inde foret hæc Sacra mentum? Item Latini Patres intelligunt ibi Baptismos Sanguinis, & Fluminis probabilius. Nam sic Ioann. 5. Hic est, qui venit per Aquam & Sanguinem Iesus Christus; non in aqua solum; sed in aqua & Sanguine.

A D III. Istud blasphemia est. I. Quæ Kemnitius statuit Sacra menta; ea sunt etiam inter septem nostra: ergone ea duo erunt, vel tria bestiæ capita? 2. Dein loānes dicit ea 7. capita esse Sacra mentum, non dicit esse 7. Sacra menta. 3. Demum Ioannes exponit esse 7. Reges. Potius bestia est Lutherus unicum afferens Sacra mentum. Caluinus pro se adducit Augustinum: Sed hicibi ponit in exemplum, duo ex omnibus Sacra menta; non affirmat solum esse duo. Kemnitius Patres pro binario false adducit ac detorquet. Vide Bellarmin. lib. 2. capit. 27.

Q V Ä S T I O XVIII.

An Sacramentorum aliud sit alio præstantius?

L U T H E R V S, cum asseclis, libro de instruendis Ministris ad Pragenes. Unum Sacra mentum altero dignius esse non potest: cum eodem Verbo Dei omnia constent.

C A L V I N I S T Æ dicere idem coguntur. Nam cum in Coena ponant Christi præsentiam solum tropicè non est, cur eam Baptismo anteponant. Vnde Caluinus & Kemnitius ad Seß. 7. Can. 3. Omissa statu questionis, ad iocos dissoluuntur calumniosi. Ut definiri septem Sacra menta esse paria, cum septenarius sit impræc. &c. Nugæ tales ibi plures.

A V T O R. Sacra menta VII. ciuidem sunt generis, ideoque verè Sacra menta sunt singula: attamen specie differunt: & nullum est quod non præstet alteri secundum propriam sibi rationem. Ita Omnibus antecellit 1. Baptismus, in effectu remittendi peccata, maximè originale, & poenam: 2. Confirmation, in gratia ad bene operadum. Luc. vlt. Se-
Kk dete.